EIROPAS SAVIENĪBAS CIVILDIENESTA TIESAS RĪKOJUMS (plēnums)

2011. gada 27. septembrī*

Civildienests — Tiesvedība — Tiesāšanās izdevumu noteikšana — Atlīdzināmie tiesāšanās izdevumi — Nepieciešamie izdevumi — Honorārs, kuru iestāde maksā savam advokātam — Prasītāja, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, pienākums atlīdzināt šo honorāru — Vienlīdzīgas attieksmes princips — Efektīva tiesību aizsardzība tiesā — Nosacījumi

Lieta F-55/08 DEP

Carlo De Nicola , Eiropas Investīciju bankas darbinieks, ar dzīvesvietu Štrāsenē (Luksemburga), kuru pārstāv L. Isola [*L. Isola*], *avocat*,

prasītājs,

pret

Eiropas Investīciju banku (EIB), ko pārstāv F. Martēna [*F. Martin*], pārstāve, kurai palīdz A. Dal Ferro [*A. Dal Ferro*], *avocat*,

atbildētāja.

CIVILDIENESTA TIESA (plēnums)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs P. Mahonijs [*P. Mahoney*], palātu priekšsēdētāji H. Tagars [*H. Tagaras*] un S. Žervazonī [*S. Gervasoni*], tiesneši H. Krepels [*H. Kreppel*] (referents), I. Boruta [*I. Boruta*], Š. van Rapenbušs [*S. Van Raepenbusch*] un M. I. Rofesa i Puhola [*M. I. Rofes i Pujol*],

sekretāre V. Hakenberga [*W. Hakenberg*],

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

1 Ar dokumentu, ko Civildienesta tiesas kanceleja saņēma pa faksu 2010. gada 29. martā (oriģināls tika iesniegts tajā pašā dienā), Eiropas Investīciju banka (turpmāk tekstā – "EIB") iesniedza Civildienesta tiesā pieteikumu par tiesāšanās izdevumu noteikšanu saskaņā ar Civildienesta tiesas 2009. gada 30. novembra spriedumu lietā F-55/08 *De Nicola*/EIB (par kuru Eiropas Savienības Vispārējā tiesā ir iesniegta apelācijas sūdzība, lieta T-37/10 P).

* Tiesvedības valoda – itāļu.

Tiesvedības priekšvēsture

2 Ar prasības pieteikumu, kurš Civildienesta tiesas kancelejā iesniegts 2008. gada 5. jūnijā, K. De Nikola [*C. De Nicola*] lūdza, pirmkārt, atcelt 2007. gada 14. decembra lēmumu, ar kuru EIB Prasību komiteja noraidīja viņa prasību, pirmām kārtām, pārvērtēt viņam 2006. gadā piešķirto vērtējumu un, otrām kārtām, atcelt EIB 2007. gada 13. jūlija lēmumus par paaugstināšanu, kas pieņemti 2006. gadā, ciktāl prasītājs netika paaugstināts D pakāpē, otrkārt, atcelt viņa novērtējuma ziņojumu par 2006. gadu un 2007. gada 13. jūlija lēmumus, ciktāl viņš nav paaugstināts šajā pakāpē, treškārt, konstatēt, ka viņš ir psiholoģiskas vajāšanas upuris, ceturtkārt, piespriest EIB atlīdzināt zaudējumus, kuri, kā apgalvots, ir radušies šīs vajāšanas rezultātā, un, visbeidzot, atcelt lēmumu, ar kuru atteikts apmaksāt atsevišķus izdevumus par ārstnieciskajiem izmeklējumiem, kuri veikti ar lāzeru.

3 Ar 2009. gada 30. novembra spriedumu iepriekš minētajā lietā *De Nicola*/EIB Civildienesta tiesa prasību noraidīja un piesprieda K. De Nikolam atlīdzināt EIB radušos tiesāšanās izdevumus.

4 Ar 2010. gada 14. janvāra vēstuli EIB pieprasīja, lai K. De Nikola tai atmaksātu summu EUR 18 232,25 apmērā, proti, EUR 17 000 kā honorāru par tās izmantotā advokāta pakalpojumiem, EUR 364,05 par advokāta ceļa izdevumiem un EUR 868,20 kā "vispārējus administratīvus izdevumus". Šai vēstulei tika pievienoti rēķini ar pamatojumu, kurus EIB bija nosūtījis tās advokāts.

5 Ar 2010. gada 15. februāra elektroniskā pasta vēstuli K. De Nikola informēja EIB, ka tās pieprasītā summa nav ne samērīga, ne pamatota. Ieinteresētā persona tomēr paziņoja, ka esot gatava pārskaitīt summu EUR 4800 apmērā.

6 2010. gada 1. marta vēstulē, kura tika nosūtīta K. De Nikolam, EIB norādīja, ka, "vēloties panākt kompromisu un izvairīties no tiesāšanās izdevumu noteikšanas procedūras", tā esot nolēmusi noteikt atlīdzināmos tiesāšanās izdevumus EUR 16 000 apmērā, tomēr precizējot, ka šis piedāvājums esot jāsaprot kā tāds, "kurš [EIB] nerada turpmākas saistības iespējamās tiesāšanās izdevumu noteikšanas procedūras ietvaros".

7 Atbildot uz šo vēstuli, K. De Nikola 2010. gada 8. marta elektroniskā pasta vēstulē arī norādīja, ka vēlas izvairīties no jaunas tiesvedības, un piedāvāja samaksāt EIB summu EUR 6000 apmērā, proti, lielāku summu par to, kuru viņš bija piedāvājis maksāt 2010. gada 15. februāra elektroniskā pasta vēstulē.

8 Ar dokumentu, ko Civildienesta tiesas kanceleja saņēma 2010. gada 29. martā, EIB vērsās Civildienesta tiesā ar šo pieteikumu par tiesāšanās izdevumu noteikšanu.

9 Lieta tika nodota izskatīšanai Civildienesta tiesas pirmajai palātai.

10 Ar dokumentu, ko Civildienesta tiesas kanceleja saņēma 2010. gada 19. maijā, K. De Nikola iesniedza savus apsvērumus par pieteikumu par tiesāšanās izdevumu noteikšanu.

Lietas dalībnieku prasījumi un process

11 EIB lūdz Civildienesta tiesai summu, kura K. De Nikolam ir jāatlīdzina lietā F-55/08, noteikt EUR 18 214,50 apmērā.

12 K. De Nikola lūdz Civildienesta tiesai noraidīt prasību kā nepieņemamu vai pakārtoti – kā nepamatotu.

13 Lieta tika nodota izskatīšanai tiesas plēnumam.

14 Veicot procesa organizatoriskos pasākumus, Civildienesta tiesa aicināja lietas dalībniekus atbildēt uz šādiem pamata jautājumiem:

— Vai gadījumā, ja iestāde izmanto advokāta palīdzību, viņam izmaksātais honorārs ir jāuzskata par "nepieciešamajiem izdevumiem lietas vešanas sakarā" Reglamenta 91. panta b) punkta izpratnē, ņemot vērā tiesvedības civildienesta jomā īpatnības un principu par vienlīdzīgu tiesas pieejamību, lai arī advokāta palīdzības izmantošana ir tikai iestādes rīcībā esošas tiesības, nevis tai noteikts pienākums?

— Vai tas, ka iestādes izmaksātais honorārs advokātam būtu jāuzskata par "nepieciešamajiem izdevumiem lietas vešanas sakarā", nevar radīt diskrimināciju to prasītāju vidū, kuriem spriedums ir nelabvēlīgs, atkarībā no tā, vai iestāde, kura ir atbildētāja lietā, ir vai nav izmantojusi advokāta palīdzību, ja prasītāji nekādā veidā nevar ietekmēt iemeslus, kuru dēļ iestāde pieņem lēmumu vērsties pie advokāta (iestādes izvēle neveidot tādu juridisko dienestu, kurš var izskatīt civildienesta lietas, minētā juridiskā dienesta darba organizācija un lielums, pārstāvju darba apjoms, pārstāvju nespēja strādāt tiesvedības valodā utt.)?

— Katrā ziņā, vai šajā gadījumā EIB bija noteikti nepieciešams izmantot advokāta pakalpojumus, ņemot vērā darbu, kuru tās iekšējie dienesti jau bija veikuši saistībā ar strīdu, kurā bija iesaistīts K. De Nikola?

— Kādai ietekmei uz tiesvedības iznākumu būtu jāizriet no Tiesas priekšsēdētāja 2004. gada 26. novembra rīkojuma lietā C-198/02 P (R)-DEP EIB/*De Nicola*?

15 Lietas dalībnieki šos procesa organizatoriskos pasākumus izpildīja.

Lietas dalībnieku argumenti

16 EIB norāda, ka summa EUR 18 214,50 apmērā, kas tiek pieprasīta kā atlīdzināmie tiesāšanās izdevumi, – proti, EUR 17 000, kas atbilst tās advokāta honorāram, EUR 364,50, kas atbilst šī advokāta ceļa izdevumiem, lai ierastos Civildienesta tiesā, un EUR 850, kas atbilst tās "vispārējiem izdevumiem" – esot saprātīga un atbilstot norādēm judikatūrā.

17 Precīzāk, runājot par advokāta honorāru EUR 17 000 apmērā, EIB vispirms atgādina, ka saskaņā ar judikatūru tie esot uzskatāmi par nepieciešamajiem izdevumiem, kuri tiek noteikti procesa beigās. Tālāk EIB norāda, ka, pat ja pamata lietas izraisītā juridiskā problemātika nav jauna, tomēr lielais lietas lappušu skaits, kuru papildina ievērojams skaits pielikumu, kā arī daudzie K. De Nikolas iesniegtie pieprasījumi nozīmēja, ka tās advokātam bija nepieciešams liels skaits darba stundu. Turklāt arī pats sprieduma garums – 276 punkti – apliecinot pamata lietas sarežģītību. Visbeidzot EIB uzsver, ka advokāta honorārs EUR 17 000 apmērā, kurā EUR 1000 apmērā ir iekļauta šī pieteikuma par tiesāšanās izdevumu noteikšanu sagatavošana, ņemot vērā vidējo tarifu EUR 220/stundā, atbilstot aptuveni 77 darba stundām, kas esot atbilstošs apjoms, ņemot vērā sniegtos pakalpojumus.

18 Savai aizstāvībai K. De Nikola vispirms lūdz pieteikumu par tiesāšanās izdevumu noteikšanu atzīt par nepieņemamu, norādot, ka saskaņā ar EIB Darbinieku reglamenta 41. pantu pirms tā iesniegšanas bija jāveic samierināšanās procedūra.

19 Papildu K. De Nikola lūdz pieteikumu noraidīt.

20 Saistībā ar advokāta honorāru K. De Nikola apstrīd apgalvojumu, ka tie esot nepieciešamie izdevumi lietas vešanai. Viņš uzsver, ka EIB, ņemot vērā, ka tai bija iespējams nodrošināt, lai pārstāvību Civildienesta tiesā veiktu tās pārstāvji, būtu jāpierāda, ka šajā gadījumā tai bija nepieciešams izmantot ārēja advokāta pakalpojumus, tostarp aplūkoto jautājumu sarežģītības dēļ. K. De Nikola uzskata, ka

EIB, kura sava advokāta honorāru ir noteikusi *ex ante* un pēc vienotas likmes, neesot iesniegusi šādus pierādījumus un neesot minējusi nevienu atsevišķu dokumentu, kura izstrādes grūtības būtu likušas izmantot pakalpojumus, kurus sniedz profesionālis no ārpuses. Visbeidzot K. De Nikola atgādina, ka savā pieteikumā pati EIB ir atzinusi, ka pamata lietā radušies jautājumi nav jauni, un piebilst, ka daudzo dokumentu, kuri tika pievienoti viņa prasības pieteikumam pamata lietā, autore esot pati EIB un tie jau tikuši iesniegti iepriekšējās lietās.

21 Attiecībā uz ceļa izdevumiem, kas radušies EIB advokātam, ierodoties Civildienesta tiesā, K. De Nikola apstrīd to patiesumu un turklāt norāda, ka šajā saistībā pieprasītā summa, proti, EUR 364,50 apmērā, pilnībā atbilstot summai, par kuru šis pats advokāts ir nosūtījis rēķinu EIB par ceļa izdevumiem saistībā ar 2008. gada 17. septembra sanāksmi.

22 Attiecībā uz vispārējiem administrācijas izdevumiem, kurus tiek pieprasīts atmaksāt EUR 850 apmērā, K. De Nikola norāda, ka EIB nemaz neesot pierādījusi, ka tai šādi izdevumi būtu radušies.

23 Atbildot uz K. De Nikolas apsvērumiem, EIB apstrīd apgalvojumu, ka tās advokātam izmaksātais honorārs neesot bijis nepieciešams. Tā norāda, ka tās juridiskā dienesta resursi galvenokārt tiekot veltīti uzdevumam, kura dēļ tā tika izveidota, proti, aizdevumu piešķiršanai un garantiju sniegšanai, veicinot iekšējā tirgus attīstību, un tie neļaujot izmeklēt un virzīt tiesvedības pret tās darbiniekiem. EIB no tā secina, ka tās sistemātiskā prakse izmantot advokāta palīdzību visās Savienības tiesās neatkarīgi no tiesvedības valodas būtu jāuzskata par nepieciešamu tās aizstāvības nodrošināšanai.

Civildienesta tiesas vērtējums

Par pieteikuma par tiesāšanās izdevumu noteikšanu pieņemamību

24 Jānorāda, ka EIB iesniegtais pieteikums par tiesāšanās izdevumu noteikšanu izriet no tiesībām uz aizstāvību, kas tai ir noteiktas ar iepriekš minēto, pamata lietā pasludināto spriedumu lietā *De Nicola* /EIB, un tādējādi uz to neattiecas K. De Nikolas kā EIB darbinieka Civildienesta statūtos noteiktās tiesības un pienākumi (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 1998. gada 4. augusta rīkojumu lietā T-77/98 *Eppe*/Komisija, 11. punkts). Šādos apstākļos K. De Nikolam nav pamata apgalvot, ka, lai tā būtu uzskatāma par pieņemamu, pirms pieteikuma par tiesāšanās izdevumu noteikšanu iesniegšanas bija jānotiek EIB Darbinieku reglamenta 41. pantā paredzētajai samierināšanās procedūrai – turklāt judikatūrā ir atgādināts, ka šai procedūrai ir fakultatīvs raksturs (Pirmās instances tiesas 2003. gada 17. jūnija spriedums lietā T-385/00 *Seiller*/EIB, 73. punkts).

25 No tā izriet, ka pieteikums par tiesāšanās izdevumu noteikšanu ir pieņemams.

Par pieteikuma par tiesāšanās izdevumu noteikšanu pamatotību

Attiecībā uz advokāta honorāru pamata tiesvedībā

26 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas Statūtu 19. pantu Savienības iestādes Savienības Tiesā pārstāv katrai lietai iecelts pārstāvis; pārstāvim var palīdzēt padomdevējs vai advokāts. No judikatūras izriet, ka nav jāuzskata, ka šajā pantā izmantotais termins “iestāde” attiecas tikai uz LES 13. panta 1. punktā uzskaitītajām iestādēm, bet tajā ir ietvertas arī citas Savienības struktūrvienības un organizācijas, par kādu ir uzskatāma EIB (šajā ziņā skat. Civildienesta tiesas 2011. gada 8. marta spriedumu lietā F-59/09 *De Nicola*/EIB, 116. punkts, par kuru Eiropas Savienības Vispārējā tiesā ir iesniegta apelācijas sūdzība, lieta T-264/11 P).

27 Saskaņā ar Reglamenta 91. panta b) punktu par atlīdzināmiem uzdevumiem tiek uzskatīti "nepieciešamie izdevumi, kas lietas dalībniekiem radušies lietas vešanas sakarā, it īpaši ceļa un uzturēšanās izdevumi, kā arī atlīdzība pārstāvim". No šīs tiesību normas izriet, ka atlīdzināmie izdevumi ir ierobežoti, pirmkārt, ar tiem, kas radušies tiesvedībā Civildienesta tiesā, un, otrkārt, ar tiem, kas šim nolūkam ir nepieciešami (Civildienesta tiesas 2010. gada 26. aprīļa rīkojums lietā F-7/08 DEP *Schönberger*/Parlaments, 23. punkts).

28 Jautājums ir uzdots par to, vai un ar kādiem nosacījumiem gadījumā, ja iestāde Tiesas Statūtu 19. panta trešās daļas izpratnē vēršas pie advokāta, viņam izmaksātais honorārs ir uzskatāms par "atlīdzināmiem izdevumiem" Reglamenta 91. panta b) punkta izpratnē.

29 Šajā saistībā nav atbalstāma tēze, saskaņā ar kuru būtu jāuzskata, ka honorārs, kuru iestāde ir izmaksājusi advokātam, pie kura tā ir vērsusies saistībā ar tiesvedību kādā tiesā, nekādā gadījumā nevar tikt uzskatīts par atlīdzināmiem izdevumiem ieganstа dēļ, ka tai nav pienākuma vērsties pēc palīdzības pie advokāta. Pat ja ir taisnība, ka vēršanās pie advokāta ir tikai iestādes tiesības, kas ir tās brīva griba, šāda vēršanās tomēr ir uzskatāma par tiesību uz aizstāvību īstenošanas neatņemamu prerogatīvu. Šādos apstākļos honorārs, kuru iestāde ir izmaksājusi advokātam, pie kura tā ir vērsusies, vienmēr ir jāuzskata par tiesāšanās izdevumiem.

30 Tomēr tas, vai honorārs, kuru iestāde ir izmaksājusi advokātam, pie kura tā ir vērsusies, ir atlīdzināms, ir atkarīgs no iestādes iesniegta pierādījuma par tā "nepieciešamību" lietas vešanai, kā tas ir skaidri paredzēts Reglamenta 91. panta b) punktā.

31 Protams, ir nospriests, ka gadījumā, ja iestāde vēršas pēc palīdzības pie advokāta, viņa atlīdzība ietilpst nepieciešamo izdevumu lietas vešanas jēdzienā (šajā ziņā skat. Tiesas 1976. gada 21. jūnija rīkojumu lietā 126/76 DEP *Dietz*/Komisija, 5. un 6. punkts; 1999. gada 7. septembra rīkojumu lietā C-409/96 P-DEP Komisija/*Sveriges Betodlares* un *Henrikson*, 12. punkts, un 2004. gada 26. novembra rīkojumu lietā C-198/02 P-DEP EIB/*De Nicola*, 18. punkts; Pirmās instances tiesas 1995. gada 6. februāra rīkojumu lietā T-460/93 DEP *Tête* u.c./EIB un 1998. gada 24. marta rīkojumu lietā T-175/94 DEP *International Procurement Services*/Komisija, 9. punkts).

32 Tomēr no iepriekšējā punktā minētajiem rīkojumiem nevar secināt, ka Savienības tiesa visos gadījumos uzskatītu, ka honorārs, kuru iestāde izmaksā savam advokātam, būtu jāuzskata par atlīdzināmiem izdevumiem, attiecībā uz kuriem iestādei nebūtu jāiesniedz pierādījums par to nepieciešamību atbilstoši Reglamenta 91. panta b) punktam. Atsevišķos no minētajiem rīkojumiem norādot, ka advokātu atlīdzība ietilpst "nepieciešamo izdevumu lietas vešanas sakarā jēdzienā", Savienības tiesa vienīgi norāda, ka, pretēji citiem izdevumiem, kuri to īpašību dēļ ir izslēgti no atlīdzināmiem izdevumiem, piemēram, atlīdzība pārstāvjiem, kuriem iestādes ir jāpārstāv tiesā, advokāta izdevumi var tikt atlīdzināti iestādei ar nosacījumu, ka tiek iesniegts pierādījums par to nepieciešamību. Pat ja ir taisnība, ka pēc tam, kad tika pieņemti iepriekšējā punktā minētie rīkojumi, Eiropas Savienības Padome ar 2004. gada 2. novembra lēmumu, ar ko izveido [Eiropas Savienības] Civildienesta tiesu (OV L 333, 7. lpp.), Tiesas Statūtiem pievienoja I pielikumu, kura 7. panta 5. punkta otrajā teikumā šobrīd ir noteikts, ka, ievērojot īpašus reglamenta noteikumus, zaudējušai pusei [lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs] piespriež atlīdzināt izdevumus, ja tiesa pieņem tādu lēmumu, no tā izriet vienīgi grozījums noteikumos par atlīdzināmo tiesāšanās izdevumu segšanu, nevis grozījums to definīcijā.

33 Ja Reglamenta 91. panta b) punkts būtu jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek paredzēts, ka visos gadījumos bez īpaša objektīva attaisnojuma honorārs, kuru iestāde izmaksā savam advokātam, ir jāuzskata par "nepieciešamiem izdevumiem" šī panta izpratnē, pastāvētu risks, ka šādas interpretācijas dēļ netiktu ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips īpašā gadījumā, kad divi ierēdņi, kuri strādā vienā iestādē, katrs iesniegtu prasību pret šo iestādi, un minētā iestāde pirmajā no šīm prasībām izlemtu izmantot advokāta palīdzību, bet otrajā prasībā izlemtu nevērsties pie advokāta. Faktiski gadījumā, ja abas šīs prasības tiktu noraidītas un katram no ierēdņiem tiktu piespriests atlīdzināt iestādei, kura ir atbildētāja

lietā, radušos tiesāšanās izdevumus, minēto tiesāšanās izdevumu apmērs pirmajam ierēdnim būtu ievērojami augstāks nekā otrajam ierēdnim. No judikatūras izriet, ka jomā, uz kuru attiecas diskrecionārās varas īstenošana, netiek ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips, ja iestāde veic patvaļīgu vai acīmredzami neatbilstošu diferenciāciju, ņemot vērā sasniedzamo mērķi (Pirmās instances tiesas 2004. gada 13. decembra spriedums lietā T-251/02 *E*/Komisija, 124. punkts).

34 Apstāklis, kā tas ir šajā gadījumā, kad iestāde sistemātiski ir vērsusies pie advokāta tiesvedībās pret tās darbiniekiem, nav pietiekams, lai tiktu novērsts risks neievērot vienlīdzīgas [attieksmes] principu, jo pret šīs iestādes darbiniekiem tādējādi būtu atšķirīga attieksme nekā pret tādu iestāžu ierēdņiem vai citiem darbiniekiem, kuras nemēdz izmantot advokāta palīdzību tiesvedībās saistībā ar civildienesta strīdiem vai arī to dara reti. Protams, Savienības tiesa ir uzsvērusi katras iestādes autonomijas nozīmi Tiesas Statūtu 19. panta pirmās daļas izpratnē, noraidot argumentus par civildienesta vienotību (skat. Pirmās instances tiesas 1997. gada 16. septembra spriedumu lietā T-220/95 *Gimenez*/Reģionu komiteja, 72. punkts). Tomēr šī autonomijas principa priekšrocība iestādēm ir atzīta tikai kā darba devējām, pārvaldot to attiecīgo personālu. Šāds princips nevar arī attaisnot to, ka Savienības darbinieki neatkarīgi no iestādes, kurā tie strādā, neatrastos vienādā situācijā attiecībā uz iespēju vērsties tiesā, izskatot tiesvedības pret to darba devēju. Tādējādi, pat ja katrai iestādei ir liela rīcības brīvība savu dienestu organizēšanā un tai uzticēto uzdevumu īstenošanā, visiem Savienības darbiniekiem ir jābūt iespējai vērsties tiesā ar vienlīdzīgiem nosacījumiem un to tiesību iesniegt prasību efektivitātes līmenis nevar atšķirties atkarībā no tā, kā viņu darba devējs ir izvēlējies organizēt savu dienestu [darbu].

35 Turklāt iepriekšējos punktos minētā atšķirīgā attieksme varētu arī izraisīt netiešu diskrimināciju pilsonības dēļ, ja izvēles vērsties vai nevērsties pie advokāta pamatā būtu tiesvedības valodas izvēle, jo tiktu sodīti to dalībvalstu pilsoņi, kuru valoda nav to valodu vidū, kuras iestāžu dienestos tiek lietotas visbiežāk.

36 Visbeidzot ir jāatgādina, ka pirms Reglamenta stāšanās spēkā 2007. gada 1. novembrī izdevumus, kas iestādēm radās ar civildienestu saistītās tiesvedībās, kuras tika ierosinātas Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesā, principā tās sedza pašas, piemērojot Pirmās instances tiesas Reglamenta 88. pantu. Ar 2004. gada 2. novembra lēmumu, ar ko izveido [Eiropas Savienības] Civildienesta tiesu, Padome, kā tas iepriekš tika atgādināts, nolēma, ka zaudējušai pusei [lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs] piespriež atlīdzināt izdevumus, ja tiesa pieņem tādu lēmumu. Ja būtu jāpieņem Reglamenta 91. panta b) punkta interpretācija, saskaņā ar kuru viss honorārs, kuru iestāde izmaksā advokātam, vai daļa no tā visos gadījumos būtu jāuzskata par nepieciešamiem izdevumiem, šis jaunais noteikums par tiesāšanās izdevumiem gadījumā, ja prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs un iestāde, kura ir atbildētāja lietā un kura ir vērsusies pie advokāta, ir prasījusi piespriest atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, varētu būtiski palielināt tiesvedības izmaksas prasītājam. Ja prasītājam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, būtu jāsedz ne tikai savam advokātam izmaksātais honorārs, bet arī daļa vai pat viss honorārs, kuru iestāde ir izmaksājusi savam advokātam, tiesvedības izmaksas varētu sasniegt summu, kas ir līdzvērtīga vai lielāka par desmit AST 1 pakāpes ierēdņa mēnešalgām, neņemot vērā viņa prasības iespējamo tautsaimniecisko nozīmi. Ņemot vērā šādu tiesvedības risku, attiecīgajam ierēdnim vai pārstāvim varētu nākties atteikties no ieceres celt prasību, īpaši lietās, kurām ir nebūtiska finansiālā ietekme vai tādas nav vispār. Šādas sekas tiesvedības seku nesamērīguma dēļ ar tās izmaksām varētu apdraudēt Savienības ierēdņu un darbinieku tiesību vērsties tiesā efektivitāti, un tādējādi netiktu ievērots efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips, kurš ir izstrādāts judikatūrā un kuru aizsargā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants.

37 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka gadījumā, ja prasītājam tiek piespriests atlīdzināt visus izdevumus, kas radušies iestādei, vai daļu no tiem gadījumā, ja tā vēlas atgūt honorāru, kurš izmaksāts tās advokātam, tai ir jāpierāda, ka šie honorāri ir "nepieciešamie izdevumi" lietas vešanai.

38 Šajā saistībā iestāde varētu iesniegt pierādījumu par nepieciešamību vērsties pie advokāta, it īpaši norādot, ka īslaicīgu ekonomisku iemeslu dēļ, kuri galvenokārt ir saistīti ar šī brīža darba pārslodzi vai neparedzētu tās juridiskā dienesta personāla prombūtni, kurš parasti ir pilnvarots to pārstāvēt tiesā, tā

ir spiesta izmantot advokāta palīdzību. Tas pats būtu attiecināms uz iestādi, kura, ņemot vērā, ka prasītājs ir iesniedzis apjomīgu un/vai daudzskaitlīgu prasību, norādītu, ka gadījumā, ja tā nebūtu vērsusies pie advokāta, tai būtu pienākums minēto prasību izskatīšanai veltīt tās dienestu resursus nesamērīgā apmērā.

39 Turpretī iestāde nevar pieprasīt atgūt visu honorāru, kurš ir izmaksāts tās advokātam, vai daļu no tā gadījumā, ja tā vienīgi izskaidro, ka ir izvēlējusies atbrīvot savu juridisko dienestu no civildienesta strīdu izskatīšanas budžeta vai organizatorisku iemeslu dēļ. Pat ja iestādei ir rīcības brīvība veikt šādu izvēli, šīs izvēles sekas nevar apgrūtināt tās darbiniekus, kuriem ir jāsedz tiesāšanās izdevumi, pretējā gadījumā, kā tika norādīts iepriekš, varētu tikt veicināta principa par vienlīdzīgu tiesas pieejamību neievērošana attiecībā uz iestāžu personālu, kuru juridiskais dienests nodrošina pārstāvību Savienības iestādēs, salīdzinot ar to iestāžu personālu, kuras sistemātiski vēršas pie advokāta.

40 Tiklīdz iestāde ir iesniegusi pierādījumus par nepieciešamību vērsties pie advokāta, tiesai ir jānosaka maksimālais apmērs, kādā advokāta honorārs var tikt atgūts no lietas dalībnieka, kuram ir jāatlīdzina tiesāšanās izdevumi.

41 Šajā ziņā tiesnesim nav jāņem vērā ne valsts tarifi advokātu honorāra noteikšanai, ne arī iespējamā vienošanās, kura šajā saistībā ir noslēgta starp ieinteresēto pusi un tās pārstāvjiem vai padomdevējiem (skat., piemēram, Pirmās instances tiesas 2002. gada 9. septembra rīkojumu lietā T-182/00 DEP *Pannella*/Parlaments, 28. punkts). Nepastāvot Savienības tiesību normām attiecībā uz tarifiem, Vispārējai tiesai ir brīvi jānovērtē lietas fakti, ņemot vērā strīda priekšmetu un raksturu, tā nozīmīgumu no Savienības tiesību viedokļa, kā arī lietas sarežģītību, darba apjomu, ko tiesvedība varēja radīt iesaistītajiem pārstāvjiem vai padomdevējiem, un strīda pamatā esošās lietas dalībnieku ekonomiskās intereses (iepriekš minētais rīkojums lietā *Pannella*/Parlaments, 29. punkts). Tiesai, nosakot atlīdzināmā honorāra apmēru, jāņem vērā arī lietas dalībnieka, kuram ir jāatlīdzina tiesāšanās izdevumi, maksātspēja, lai nesamērīgā veidā netiktu apdraudētas šī lietas dalībnieka tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, kas ir aizsargātas Pamattiesību hartas 47. pantā.

42 Visbeidzot, attiecīgās iestādes advokāta atlīdzināmā honorāra apmērs nevar tikt novērtēts, neņemot vērā tās dienestu veikto darbu, tostarp pirms prasības iesniegšanas Civildienesta tiesā. Ja prasība ir pieņemama ar nosacījumu, ka pirms tam ir iesniegta sūdzība, kuru iecēlējinstitūcija ir noraidījusi, iestādes dienesti principā ir iesaistīti strīdu izšķiršanā pat pirms to iesniegšanas Civildienesta tiesā. No tā izriet, ka lietās, kurās kāda no šī rīkojuma 38. punktā minēto iemeslu dēļ iestāde ir vērsusies pie advokāta, kopējais šī advokāta darba stundu skaits, kas var šķist objektīvi nepieciešams lietas vešanai, principā ir jāvērtē kā viena trešdaļa no stundām, kuras šim advokātam būtu nepieciešamas, ja viņš nevarētu balstīties uz darbu, kuru pirms tam ir veicis iestādes juridiskais dienests.

43 Šo proporciju tomēr var noteikt augstākā līmenī, tostarp gadījumā, ja iestāde, pret kuru prasītājs ir vērsies, iesniedzot lielu skaitu prasību acīmredzami ļaunprātīgā nolūkā, atrastos situācijā, kad tai advokātam būtu jāuztic visa vai daļēja šo strīdu izskatīšana arī pirmstiesas procedūras posmā, lai izvairītos no tās juridiskā dienesta resursu izmantošanas nesamērīgā apmērā.

44 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir jālemj par šo pieteikumu par tiesāšanās izdevumu noteikšanu, ciktāl tas attiecas uz advokāta honorāru, kas EIB ir jāsedz pamata tiesvedībā.

45 Šajā gadījumā EIB norāda, ka civildienesta strīdu izskatīšana nekādā ziņā neesot tās juridiskā dienesta pašreizējā darbības joma, jo tā galvenokārt esot veltīta uzdevumiem, kuru dēļ EIB ir izveidota, proti, aizdevumu piešķiršanai un garantiju sniegšanai, veicinot iekšējā tirgus attīstību. Tomēr, kā iepriekš tika minēts, šāds apstāklis nav pietiekams, lai pierādītu, ka izmaksātais honorārs advokātam, pie kura vērsās EIB, būtu jāuzskata par nepieciešamajiem izdevumiem lietas vešanai.

46 Tomēr, ņemot vērā šī gadījuma īpašos apstākļus, Civildienesta tiesa uzskata, ka EIB bija nepieciešams vērsties pie advokāta. Lai arī pamata tiesvedība neradīja īpašas problēmas un tajā aplūkotie juridiskie jautājumi būtībā attiecās uz novērtējuma ziņojuma tiesiskumu un lēmumu nepaaugstināt amatā, kā arī uz apgalvotās psiholoģiskās vajāšanas esamību un nav jauninājumi Savienības tiesībās, ir jākonstatē, ka prasība 42 lappušu garumā pārsniedz parasti Civildienesta tiesā iesniegto prasību apjomu, tās pielikumi pārsniedza 700 lappuses un tajā tika norādīts liels daudzums pamatu, turklāt daļa no tiem ir nenopietni. Turklāt K. De Nikola jau pirms šīs prasības bija iesniedzis ievērojamu skaitu prasību Tiesā un Pirmās instances tiesā, un katra no tām ietverto dokumentu apjoma dēļ prasīja ļoti nozīmīgu EIB juridiskā dienesta darbu (apvienotās lietas T-7/98, T-208/98 un T-109/99, apvienotās lietas T-120/01 un T-300/01, apvienotās lietas T-7/98 DEP, T-208/98 DEP un T-109/99 DEP, kā arī lieta C-198/02 P-DEP).

47 Tā kā pamata lietā nevar uzskatīt, ka K. De Nikolas [prasībai] būtu acīmredzami ļaunprātīgs nolūks, taisnīgi novērtējot objektīvi nepieciešamo darbu pamata lietas vešanai, darba stundu skaits tiek noteikts 25 stundas, proti, trešā daļa no tā, ko advokātam būtu jāveic, ja viņš nevarētu balstīties uz darbu, kuru iepriekš ir veicis EIB juridiskais dienests (75 stundas).

48 Ņemot vērā, ka tarifs EUR 220/stundā atspoguļo saprātīgu atlīdzību advokātam, kurš ir pieredzējis šāda veida lietās, no tā izriet, ka nepieciešamais advokāta honorārs, kurš EIB ir jāsedz pamata tiesvedībā, ir jānovērtē EUR 5500 apmērā (proti, 25 stundas × EUR 220).

Attiecībā uz citiem ar pamata tiesvedību saistītajiem izdevumiem

49 Pirmkārt, EIB pieprasa atmaksāt summu EUR 364,50 apmērā, kas atbilst ceļa izdevumiem, kuri, kā tiek apgalvots, ir radušies tās advokātam, ierodoties tiesas sēdē. Tomēr šādu prasību nevar apmierināt. Pat ja ir taisnība, ka advokāts, pie kura EIB ir vērsusies, patiešām ir izrakstījis rēķinu par komandējumu uz Luksemburgu (Luksemburga) EUR 364,50 apmērā, dokumenti, kurus EIB ir iesniegusi sava pieteikuma par tiesāšanās izdevumu noteikšanu pamatojumam, nepierāda, ka šīs komandējums, kurš attiecās uz sanāksmi, kura EIB telpās notika 2008. gada 17. septembrī, nevis uz tiesas sēdi, kura norisinājās 2009. gada 24. martā, bija nepieciešams, lai sagatavotos tiesas sēdei.

50 Turklāt attiecībā uz citiem izdevumiem, kuri EIB ir radušies apmērā līdz EUR 850 un attiecas uz "vispārējiem izdevumiem", kuri tai ir radusies, šie izdevumi, kuri nav nodalāmi no EIB iekšējās darbības, nevar būt par pamatu nekādam, pat ne vienreizējam atlīdzinājumam (šajā ziņā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā EIB/*De Nicola*, 19. punkts).

Attiecībā uz tiesāšanās izdevumiem, kas radušies saistībā ar tiesāšanās izdevumu noteikšanas procedūru

51 Reglamenta 92. pantā par domstarpībām par tiesāšanās izdevumiem atšķirībā no minētā reglamenta 86. panta nav paredzēts, ka lēmumu par tiesāšanās izdevumiem ietver galīgajā spriedumā vai rīkojumā. Pat ja Civildienesta tiesa, lemjot saistībā ar prasību, kas celta, pamatojoties uz Reglamenta 92. pantu par domstarpībām par tiesāšanās izdevumiem pamata lietā, lemtu par tiesāšanās izdevumiem, kas ir domstarpību cēlonis, un atsevišķi lemtu par jaunajiem tiesāšanās izdevumiem, kas radušies saistībā ar prasību par domstarpībām par tiesāšanās izdevumiem, atsevišķā gadījumā vēlāk varētu rasties jaunas domstarpības par jaunajiem tiesāšanās izdevumiem.

52 No tā izriet, ka nav pamata atsevišķi lemt par izdevumiem un honorāriem, kuri ir radušies šajā tiesvedībā (Civildienesta tiesas 2009. gada 10. novembra rīkojums lietā F-14/08 DEP *X*/Parlaments, 40. punkts).

53 Tomēr Civildienesta tiesai, nosakot atlīdzināmos tiesāšanās izdevumus, ir jāņem vērā visi lietas apstākļi līdz rīkojuma par tiesāšanās izdevumu noteikšanu pieņemšanas brīdim. Šajā saistībā Civildienesta tiesa izdevumu apmēru var noteikt saistībā ar tiesāšanās izdevumu procedūru un tādu, kurš Reglamenta 91. panta izpratnē ir uzskatāms par nepieciešamu (skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *Schönberger* /Parlaments, 48. punkts).

54 Šajā gadījumā Civildienesta tiesa var vienīgi konstatēt, ka pieteikumā par tiesāšanās izdevumu noteikšanu paredzētais apmērs ir acīmredzami nesamērīgs, jo EIB, kura lūdza, lai pamata lietā segtais atlīdzināmais honorārs tiktu novērtēts EUR 16 000 apmērā, šajā saistībā ieguva tikai summu EUR 5500 apmērā, proti, summu, kura ir mazāka par EUR 6000, kuru K. De Nikola piedāvāja tai izmaksāt savā 2010. gada 8. marta elektroniskā pasta vēstulē. Turklāt EIB advokāts arī šajā pieteikumā par tiesāšanās izdevumu noteikšanu noteikti ir izmantojis EIB dienestu sniegto palīdzību.

55 Tomēr ir jāņem vērā, ka šajā rīkojumā ir precizēti noteikumi honorāra, kuru iestāde izmaksājusi savam advokātam, atlīdzināmā apmēra novērtēšanai. Turklāt no lietas materiālos ietvertajiem dokumentiem izriet, ka EIB advokāts ne tikai ir sagatavojis pieteikumu par tiesāšanās izdevumu noteikšanu, bet ir sniedzis arī detalizētas rakstiskas atbildes uz vairākiem Civildienesta tiesas uzdotajiem jautājumiem lietas dalībniekiem.

56 Šādos apstākļos Civildienesta tiesa uzskata, ka no summas EUR 1000 apmērā, kuru EIB pieprasa kā izdevumus saistībā ar tiesāšanās izdevumu noteikšanas procedūru, tikai EUR 500 var uzskatīt par nepieciešamajiem izdevumiem Reglamenta 91. panta izpratnē.

57 No visa iepriekš minētā izriet, ka tiesāšanās izdevumi, kuri K. De Nikolam ir jāatlīdzina EIB, ir jānosaka EUR 6000 apmērā.

Ar šādu pamatojumu

CIVILDIENESTA TIESA (Tiesas plēnums)

nospriež:

Atlīdzināmie tiesāšanās izdevumi Eiropas Investīciju bankai lietā F-55/08 *De Nicola*/EIB tiek noteikti EUR 6000 apmērā.

Pasludināts Luksemburgā 2011. gada 27. septembrī.

Sekretāre
W. Hakenberg

Priekšsēdētājs
P. Mahoney